

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

LA
STRADA
Moldova

Resursă didactică

„Distribuirea imaginilor online”

Resursă didactică

„Distribuirea imaginilor online”.

Cum protejăm copiii de abuz sexual

Chișinău - 2025

Prezentul ghid este suport didactic alternativ sau/și complementar scenariilor didactice disponibile pe portalul www.siguronline.md. Materialul poate fi folosit de către cadre didactice, care desfășoară activități cu elevii din învățământul gimnazial, la subiectul siguranței online.

CUPRINS

1. Context	4
2. Atitudini	6
3. Activități	8
▪ Activitatea 1. Imaginea și reputația mea online	8
▪ Activitatea 2. Riscuri într-o relație online	11
▪ Activitatea 3. Am o invitație în offline	14
▪ Activitatea 4. Simt că cineva încearcă să mă manipuleze online	17
▪ Activitatea 5. Distribuirea imaginilor cu conținut sensibil	20
▪ Activitatea 6. Pot raporta imagini cu abuz sexual al copilului	25
▪ Activitatea 7. Recunoaștem și prevenim împreună abuzul online	28
4. Notițe	32

Context

În interacțiunea cu mediul online, copiii sunt expuși riscurilor asociate cu producerea, expedierea și distribuirea imaginilor online. În ultima perioadă, se observă o creștere alarmantă a cazurilor de șantaj și manipulare a copiilor prin intermediul imaginilor cu caracter sexual, iar acest fenomen este strâns legat de răspândirea materialelor de abuz sexual asupra copilului (MASC), care continuă să reprezinte o amenințare majoră pentru siguranța lor online.

Ce înseamnă MASC?

MASC se referă la conținuturi ilegale, precum imagini sau videoclipuri ce reprezintă copii în ipostaze sexuale. Aceste materiale sunt produse în scopuri abuzive, cu manipularea copilului de a se implica în producerea acestora, ceea ce poate expune copilul la situații de abuz sexual și îi poate afecta bunăstarea emoțională și psihologică pe termen lung:

- imagini sau reprezentări ale copiilor (sub 18 ani) implicați în activități sexuale explicite, reale sau simulate;
- imagini ale organelor sexuale ale copiilor, reprezentate într-un mod lasciv sau obscen;
- materiale în care copiii sunt instruiți să pozeze complet sau parțial dezbrăcați;
- filme de animație care simulează abuzuri sexuale asupra copiilor.

Siguranța copiilor în mediul online este o prioritate pentru Centrul Internațional „La Strada” în protejarea față de abuzul și exploatarea sexuală a acestora. Distribuirea, deținerea sau partajarea materialelor de abuz sexual asupra copiilor (MASC) sunt acțiuni ilegale și reprezintă o formă gravă de abuz care afectează profund dezvoltarea emoțională și psihologică a copiilor implicați. Prevenirea și combaterea acestor infracțiuni necesită eforturi comune, inclusiv educarea copiilor despre pericolele legate de distribuirea imaginilor online și încurajarea raportării materialelor dăunătoare prin intermediul platformelor sigure, precum <https://siguronline.md/rom/report>.

Comunitatea școlară, joacă un rol important în sensibilizarea și informarea copiilor și a adulților responsabili de protecția acestora, cu privire la riscurile asociate distribuirii imaginilor și a metodelor de protecție și suport a copiilor în situații de abuz sexual. Acest lucru include **identificarea semnelor unui posibil abuz online, schimbările de comportament și educarea elevilor despre comportamente digitale sigure și responsabile atunci când interacționează cu alți utilizatori.**

Totodată, școala poate contribui la o mai bună conștientizare a părinților/tutorilor despre riscurile la care se expun copiii în spațiul digital și implicarea acestora în crearea unui spațiu sigur de comunicare despre pericolele întâlnite de copiii lor în mediul online. Resursa didactică propusă oferă un sprijin ghidat pentru cadre didactice și alți specialiști responsabili de protecția copiilor în instituții de învățământ, abordând subiecte precum distribuirea imaginilor online și furnizând metode practice de prevenire, intervenție și suport pentru elevi.

Această resursă se concentrează pe conceptul cheie ce reprezintă cele mai frecvente fenomene și forme de abuz cu care se confruntă copiii în mediul online: **sexting**, **sextortion**, **grooming**, oferind profesorilor instrumentele necesare pentru a desfășura activități educaționale menite să dezvolte abilități necesare elevilor în identificarea riscurilor online și raportarea imaginilor cu caracter sexual.

Sexting

Sexting-ul este practica de a trimite sau a primi mesaje, fotografii sau videoclipuri cu conținut intim prin intermediul dispozitivelor digitale. Această activitate este adesea motivată de dorința de a exprima afecțiunea, de a impresiona sau de a flirta. Deși sexting-ul poate părea inofensiv în anumite contexte, există riscuri semnificative, inclusiv distribuirea neautorizată a imaginilor și efectele negative pe termen lung asupra reputației, relațiilor sau bunăstării emoționale.

Sextortion

Extorcarea sexuală online sau sextortion, reprezintă o formă de manipulare în care copilul este constrâns pentru a produce și expedia conținut cu caracter sexual. Aceste imagini pot fi obținute de la copil într-o etapă anterioară în comunicare sau relație online. Ulterior, persoana care a obținut aceste imagini amenință cu publicarea acestora în schimbul altor imagini cu conținut sexual, a unor sume de bani sau pentru a întreține relații cu copilul. Producerea, deținerea, distribuirea sau solicitarea conținuturilor cu caracter sexual a copiilor sub 18 ani se consideră o infracțiune.

Grooming

Ademenirea copiilor sau grooming, se referă la acțiunile întreprinse de o persoană adultă pentru a câștiga încrederea unui copil cu scopul de a-l manipula și exploata sexual. Acest proces include stabilirea unei relații emoționale cu copilul, folosind de multe ori conturi și identități false. Odată ce a stabilit un nivel de încredere cu copilul, treptat îl implică în discuții pe subiecte intime, îl expune la materiale cu conținut sexual, ca mai apoi să solicite conținut cu caracter sexual de la copil. De multe ori, aceste persoane se folosesc de vulnerabilitatea copilului și de lipsa de comunicare și afecțiune în familie, arătându-i multă grijă și respect față de ceea ce simte copilul, iar această atitudine îl face pe copil să creadă că între ei există o relație de prietenie sau iubire.

În acest context, copii sunt cei mai vulnerabili în fața acestor forme de abuz sexual online din cauza lipsei de informații despre semnele care indică o comunicare sau relație periculoasă, dificultatea de a evalua consecințele pe termen lung și presiunea care o poate exercita persoana care are intenții să implice copilul în producerea de conținut sexual. Acest lucru, subliniază importanța unor activități de educare a comportamentelor sigure și de sprijin în situații de abuz sexual în mediul online.

Resursa didactică include șase scenarii didactice în lucrul cu elevii și o activitate pentru ședințele cu părinții, având la bază aspecte privind riscurile distribuirii imaginilor online. Activitățile sunt gândite pentru 45 de minute, însă la necesitate durata activității poate fi extinsă și în dependență de grupul țintă activitățile pot fi adaptate.

Scop

Scopul acestei resurse este de a sprijini cadrele didactice și părinții în identificarea și gestionarea riscurilor asociate distribuirii imaginilor online, în special, în cazurile de abuz și exploatare sexuală online a copiilor și de a le oferi instrumentele necesare pentru a crea un mediu sigur pentru copii. Activitățile propuse au drept scop, prevenirea riscurilor asociate cu distribuirea de imagini în mediul online și dezvoltarea unor competențe de identificare a riscurilor asociate acestora, precum și:

- Dezvoltarea abilităților de gândire critică într-o comunicare și relație online.
- Identificarea semnelor de manipulare, amenințare sau șantaj online.
- Cultivarea empatiei față de cei care trec printr-o situație de abuz sexual.
- Încurajarea de a cere ajutor de la o persoană de încredere sau servicii de suport dacă sunt implicați în distribuirea imaginilor cu caracter sexual.
- Informarea despre drepturile și consecințe legale privind producerea, deținerea, distribuirea sau solicitarea conținuturilor online.
- Sprijinirea părinților în recunoașterea semnelor de abuz și oferirea metodelor de suport a copiilor în situații de șantaj online.

Beneficiari

Acest material este destinat cadrelor didactice în lucrul cu elevii de la 13 ani și părinților acestora. În cadrul activităților elevii vor primi informații suplimentare despre semnele șantajului sexual, metode de raportare și resurse care să le fie de ajutor dacă cunosc pe cineva sau se confruntă cu o situație de abuz sexual în mediul online. Ghidul include activități și recomandări pentru cadre didactice și alți specialiști, iar alături de acesta a fost elaborat pentru elevi și un caiet de lucru cu fișele în baza activităților propuse, pentru a sprijini învățarea practică despre riscuri.

Totodată, pentru a spori protecția copiilor în mediul online resursa dată include o activitate cu părinții, pentru a le oferi cunoștințe și abilități necesare în recunoașterea semnelor de abuz sexual online și metode de suport copilului în cazul unei situații de abuz online.

Atitudini

Această resursă abordează subiecte sensibile care necesită a atenție deosebită. Este important ca activitățile cu elevii sau părinții, să fie desfășurate într-un spațiu prietenos și deschis pentru comunicare. Fiecare activitate va avea la etapa inițială stabilirea unor reguli de lucru care vor fi respectate de către toți participanții pe toată durata, care să promoveze participare activă, confidențialitatea, respectul și ascultarea reciprocă.

Se va evita desfășurarea activităților în clase și perioade în care a fost identificat un caz de abuz sexual pentru a nu expune elevii unor trăiri emoționale repetate. Activitățile pot fi adaptate în funcție de nevoile, specificul grupului țintă sau subiecte discutate anterior.

Atitudinea cadrului didactic trebuie să fie ghidată de câteva acțiuni importante care vor ajuta copilul să perceapă acțiunile și intervenția acestuia ca fiind sigure și de încredere:

OBSERV

ASCULT

SPRIJIN

Observ

Un pas important în protejarea copiilor este observarea comportamentelor care pot semnala o situație de abuz sau exploatare. Înainte de a interveni, este important să înțelegeți că aceste semne nu sunt întotdeauna evidente și pot varia de la un copil la altul. Cadru didactic sau specialiștii care interacționează cu copiii în mediul educațional trebuie să fie atenți la comportamente care pot spune despre o situație de abuz sau exploatare în mediul online:

- schimbarea bruscă de dispoziție sau comportament (anxietate crescută, tristețe, izolare, inclusiv în timpul folosirii unui dispozitiv);
- retragerea copilului din grupul copiilor și evitarea contactului;
- pierderea interesului față de activitățile preferate anterior.

Ascult

Ascultarea activă este un element cheie în construirea unui mediu de încredere pentru copil, astfel ca acesta să se simtă ascultat și înțeles. Profesorii trebuie să fie pregătiți să ofere copilului oportunitatea de a vorbi deschis despre provocările online, fără teama de a fi judecat sau învinuit de cele întâmplate. Pentru a crea un astfel de spațiu, este recomandat să:

- avem o postură deschisă, care să transmită interes și empatie față de experiențele copilului;
- încurajăm copilul să vorbească despre cele întâmplate doar dacă se simte confortabil;
- evităm să facem concluzii premature și să judecăm acțiunile copilului online.

Sprijin

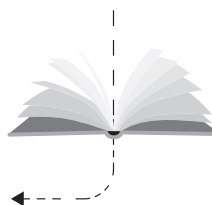
Situațiile de abuz prin care trece un copil sunt foarte greu de gestionat emoțional, uneori acestea rămân să urmărească copilul pe termen lung. În încercarea noastră de a ajuta copilul în cazul în care a fost identificat un caz, este important, să oferim suport adecvat necesităților acestuia și să orientăm copilul către servicii și persoane potrivite să ofere suport emoțional adecvat. Acest sprijin, la fel poate include:

- asigurarea copilului că nu este singur și că există soluții care pot fi găsite împreună.
- crearea unui spațiu sigur pentru comunicarea cu părinții și specialiștii.
- raportarea situației către serviciile competente în protecția copiilor.

DESCRIEREA ACTIVITĂȚILOR

Activitatea 1

Subiect: Imaginea și reputația mea online

Obiective

- O1 – să înțeleagă cu reputația poate fi afectată de postările online;
- O2 – să descrie comportamente online care pot influența imaginea personală;
- O3 – să evalueze riscurile unor acțiuni care pot avea impact asupra imaginii și reputației proprii;
- O4 – să enumere modalități prin care pot solicita ajutor de la o persoană de încredere.

Exercițiu de imaginație

Resurse necesare: Fișa de lucru 1

Timp: 10 minute

Elevilor li se propune o fișă de lucru pe care este reprezentată o oglindă sau ecranul unui telefon. Individual fiecare va nota în acest spațiu 3 aspecte care vor ca prietenii și familia să vadă despre ei în mediul online. Apoi, se va discuta cu elevii despre cum postările online cu informații personale pot dăuna imaginii online.

Întrebare pentru reflecție:

- Ce tip de conținut aș vrea să rămână doar pentru mine și prietenii foarte apropiați?
- Cum cred că o postare pe care o consider inofensivă ar putea afecta pe termen lung imaginea mea online?
- Cum ar arăta o situație în care o fotografie personală ar fi distribuită fără permisiune? Ce impact ar avea asupra reputației mele?

Studiu de caz

Resurse necesare: Fișa de lucru 2

Timp: 20 minute

Maria este o fată de 16 ani care adoră să creeze conținut pe rețelele sociale. În fiecare zi, postează ceva nou pentru urmăritorii ei, o comunitate destul de mare de prieteni online. Într-o zi, Maria a primit o comandă online pe care o aștepta de mult timp: o pijama, de culoare roz cu imprimeu foarte drăguț, care se potrivea perfect cu stilul ei. Era foarte entuziasmată și plină de emoții. A decis să împărtășească acest moment cu urmăritorii săi și a făcut o fotografie cu ea în pijama, după care a postat-o pe contul său. Maria a fost foarte mândră că a putut împărtăși această bucurie cu prietenii

săi online, dar nu s-a gândit ce impact poate avea această fotografie. În scurt timp, imaginea a fost vizualizată de un număr foarte mare, mai mult decât se aștepta. A doua zi a observat că mai mulți urmăritori au distribuit fotografia cu ea. Pe alocuri se simțea fericită că era admirată, dar în interior se simțea incomfortabil. Fotografia, pe care ea o considera o simplă distracție, a ajuns să prezinte un interes mare. Începea să se întrebe dacă era o alegere bună să publice o astfel de imagine.

Discuție ghidată

Timp: 5 minute

- Ce riscuri poate implica publicarea unei fotografii intime sau personale pe rețelele sociale, chiar dacă nu pare un lucru „periculos” la început?;
- Ce scenarii ipotetice ar putea apărea în urma distribuirii acestei imagini?;
- Cum ar putea afecta reputația Mariei online?;
- Ce lecții ar putea învăța Maria din această experiență.

Lista de verificare

Timp: 7 minute

Elevilor li se propune o listă cu afirmații pentru care trebuie să acorde un punctaj de la 1 la 3. Li se explică că lista de verificare este un instrument pentru a evalua cât de bine înțeleg și aplică conceptele discutate.

Citește fiecare afirmație și evaluează-te folosind baremul:

3 puncte: Fac acest lucru întotdeauna.

2 puncte: Fac acest lucru uneori.

1 punct: Nu fac acest lucru deloc.

1. Aleg să postez doar conținut care mă reprezintă pozitiv.
2. Mă asigur că detaliile personale sensibile nu apar în ceea ce postez.
3. Evit să postez conținut care poate fi interpretat greșit sau care ar putea răni pe cineva.
4. Aleg cu grijă cine poate vedea și interacționa cu informațiile/postările mele.
5. Raportez sau să blochez utilizatorii care mă fac să mă simt incomfortabil.
6. Scriu comentarii și distribui informații care nu umilesc pe cineva.
7. Mă asigur că orice postare este ceva ce aș vrea să rămână pe termen lung.
8. Aleg să comunic cu persoane care nu influențează negativ imaginea mea.
9. Mă informez regulat despre riscurile asociate cu afișarea informațiilor personale în online.
10. Analizez cum va fi perceput conținutul pe care îl postez peste o săptămână, o lună sau un an.
11. Sunt precaut/ă înainte să public o imagine sau informație personală.

Resurse necesare: Fișa de lucru 3

Interpretarea rezultatelor

26 - 33 puncte: Felicitări! Ești, foarte conștient și responsabil online și un exemplu pentru ceilalți. Continuă să fii atent/ă la ce postezi și la interacțiunile tale online. Imaginea ta online este un instrument puternic care îți poate influența viitorul tău personal.

18 - 25 puncte: Există loc de îmbunătățire. Găsește modalități prin care să fii mai atent/ă la setările tale de confidențialitate și să îți alegi cu grijă conținutul pe care îl postezi. Reflectează asupra modului în care acțiunile tale online vor influența imaginea și reputația ta pe viitor.

11 - 17 puncte: Este nevoie de mai multă atenție și responsabilitate din partea ta. Înainte ca să postezi ceva și asigură-te că nu îți expui prea mult detaliile personale. Informează-te care sunt măsurile de protecție online pentru siguranța ta și pentru a avea o imagine bună chiar și peste ani.

Întrebări pentru reflecție:

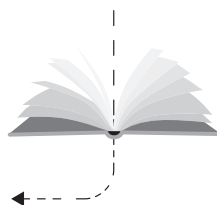
- Cum imaginea și reputația online ne influențează viața reală?
- Cum am putea ajuta un prieten să înțeleagă despre reputația online?
- Ce acțiuni ne ajută să construim o imagine sigură online?

Informație utilă

Timp: 3 minute

Postările, comentariile și fotografiile pot rămâne online mult timp și pot fi văzute de un număr mare de persoane care nu întotdeauna pot fi cele care le cunoaștem în viața reală. Este important să fim atenți la ce postăm în spațiul digital și să alegem cu grijă care sunt informațiile care le putem împărtăși cu un public larg. Imaginea și reputația online, nu este doar despre ceea ce vedem atunci când suntem conectați online. Acțiunile noastre în online, ne poate afecta modul în care suntem percepuți de colegi, profesori și alte persoane importante din viața noastră. Chiar dacă pare distractiv pe moment, o simplă postare cu imagini mai personale poate ajunge să dăuneze mult starea emoțională și psihologică a persoanei. Imaginile postate în spațiul online sunt dificil de eliminat, dar totodată acestea pot fi preluate de persoane rău intenționate care ulterior pot șantaja și amenința cu ele pentru a obține alte beneficii în schimb.

Activitatea 2

Subiect: Riscuri într-o relație online

Obiective

- 01 – să analizeze emoții și caracteristicile unei relații online;
- 02 – să identifice riscurile distribuirii imaginilor online;
- 03 – să analizeze semnele unui comportament de manipulare într-o relație online;
- 04 – să enumere soluții pentru situații de șantaj și amenințare online;
- 05 – să propună instrumente de a cere ajutor.

Brainstorming

Resurse necesare: un caleidoscop

Timp: 10 minute

Propunem elevilor să privească printr-un caleidoscop <https://slink.ro/c9IBG> (dacă este disponibil), dacă nu propunem imagini sugestive. O altă variantă de lucru, ar fi lucrul cu fișa în care sunt reprezentate mai multe secțiuni ce formează o formă asemeni un caleidoscop.

Oferiți elevilor câteva minute pentru a privi prin caleidoscop sau pentru a analiza imaginile proiectate. Apoi, solicitați-le să noteze în fișă caracteristicile unei relații online.

- Ce emoții vă trezesc aceste imagini?
- Ce se schimbă cu fiecare rotație?
- Ce vă atrage? (culori, forme, combinații...)

Astăzi vă invit să discutăm despre relațiile din mediul online și caracteristicile unei relații. Dar totodată, vom analiza care sunt riscurile și cum să ne putem proteja dacă observăm că relația a luat o altă direcție decât cea dorită.

Discuție ghidată

Timp: 5 minute

- Ce înseamnă pentru voi încrederea, respectul într-o relație?
- Ce am putea să vedem diferit într-o relație?
- Ce comportamente pot afecta o relație online?

Explicați elevilor că la fel ca imaginea din caleidoscop relațiile online pot fi uneori confuze, chiar dacă par frumoase. Este dificil să ne dăm seama de emoțiile și intențiile celeilalte persoane. De asemenea, emoțiile noastre pot fi influențate de modul în care o persoană ne abordează în mediul online. Exact cum imaginea din caleidoscop se poate transforma într-o formă diferită cu fiecare

rotire, relațiile online pot lua diverse direcții, uneori neașteptate când suntem ghidați de emoții și comportamente.

Studiu de caz

Resurse necesare: Fișa de lucru 4

Timp: 25 minute

Elevilor li se propune lucrul în grup cu studiile de caz. Fiecare grup analizează situațiile descrise și notează în tabel comportamente, riscuri și emoții. După ce fiecare grup a prezentat soluțiile și au argumentat, pe o foaie de flipchart propun acțiuni sigure pentru Andra și Doru.

Acest exercițiu îi va ajuta pe elevi să analizeze care sunt acțiuni sigure și nesigure într-o relație online, analizând riscurile legate de expedierea imaginilor cu conținut sexual. Discuțiile despre emoțiile eroinei vor dezvolta empatia, ajutând elevii să înțeleagă prin ce schimbări trece o relație și ce alte riscuri pot exista în cazul expedierii unor imagini intime.

Andra. Am început să mă văd cu un băiat din aceeași școală în care învăț și eu. Băiatul era atent și arăta interes față de preferințele mele. Ne-am apropiat foarte mult și îmi plăcea să petrec timpul cu el. Chiar dacă ne vedeam zilnic la școală, petreceam mult timp în comunicarea online. La scurt timp, discuțiile noastre online au devenit mai personale. La început, erau la fel de plăcute ca și revederile noastre. Însă la un moment dat, băiatul mi-a cerut să-i trimit o fotografie mai intimă. I-am spus că nu mă simt bine, dar el a continuat să insiste, spunând că aceasta este o dovadă de încredere și că dacă nu-i expediez relația nu va putea continua. Acum sunt foarte confuză și neliniștită. Deși îmi place să petrec timpul cu acest băiat, cererile lui mă fac să mă simt incomfortabil și nesigur. În același timp, îmi este teamă să-i spună „nu” ca să nu-l pierd.

Doru. Am început să vorbesc cu o fată pe o rețea de socializare. La început, totul părea ok. Comunicam în fiecare zi despre multe lucruri care ne apropiau tot mai mult. Foarte repede, comunicarea noastră a trecut la o altă etapă. Îmi spunea în fiecare zi cât de mult îi place să petreacă timpul cu mine și că nu își imaginează viața fără mine. Am început să facem schimb de informații personale și imagini mai intime pentru a ne cunoaște și mai bine. Însă în una din zile, am primit un mesaj anonim în care cineva mi-a expediat fotografia cu mine. Fata cu care comunicam online nu-mi mai răspunde la mesaje. Mă simt copleșit. Nu știu cum să rezolv situația și îmi este frică să vorbesc cu cineva despre asta. Nu înțeleg de ce nu îmi răspunde la mesaje și cum s-a întâmplat ca această imagine să ajungă la altcineva. Totuși, sper să fie o glumă de prost gust.

Elevii identifică:

- Ce comportamente asemănătoare observați în ambele situații?
- Ce este diferit între ele? Cine se face responsabil în aceste situații?
- Ce emoții trăiește fiecare dintre ei, la început de istorie și la final?
- Imaginați-vă că aceste două mesaje vă sunt scrise personal de către cel mai bun prieten. Cum reacționați? Ce îi sugerați? Ce sprijin îi oferiți?
- De la cine pot cere ajutor?

În ambele situații comportamentul și reacțiile adolescenților sunt ghidate de emoții. Într-o relație de simpatie sau iubire emoțiile sunt percepute la fel ca și în viața reală. Și este firesc ca cei

doi să se descopere reciproc pentru a se cunoaște mai bine, însă expedierea de imagini poate fi periculoasă pentru ambii și poate avea de suferit relația.

Imaginile expediate în timpul relației pot ajunge din întâmplare sau intenționat la persoane care pot manipula sau șantaja pentru a obține ceva în schimb. Totodată, aceste situații li se pot întâmpla atât fetelor, cât și băieților, mai ales dacă aceștia nu sunt informați despre riscurile care implică expedierea și distribuirea imaginilor cu conținut intim. Persoana care a expediat aceste imagini nu poartă vina, de aceste acțiuni se face responsabil cel care a cerut sau distribuit aceste conținuturi.

În situațiile descrise adolescenții pot cere ajutor de la consultantul Gabi de pe siguronline.md

Lucrul cu secvența video

Resurse necesare: secvența video [„Relațiile în mediul online”](#), Fișa de lucru 5

Timp: 25 minute

Elevilor li se propune să privească secvența video. Înainte de aceasta sunt încurajați să observe emoții, caracteristicile relației descrise și semnele ce vorbesc despre riscuri.

Discuție în baza secvenței video

- Ce emoții trăiește fata din această istorie?
- Enumerați semnele care indică despre un risc.
- Cum pot ajunge pozele publice?
- Decizia fetei prezintă anumite consecințe?

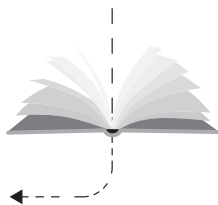
Informație utilă

Timp: 5 minute

Tehnologia ne permite să comunicăm și să interacționăm cu oameni din întreaga lume, dar în același timp vine cu riscuri pe care trebuie să le înțelegem și să le gestionăm corect. O relație online, indiferent că este de prietenie sau iubire, poate aduce emoții intense, dar și momente de confuzie sau presiune. Emoțiile noastre pot fi influențate de modul în care celălalt se comportă cu noi, iar intențiile sale pot fi dificil de citit la început. De aceea, trebuie să știm când să punem limite clare, când să refuzăm ceva ce nu ne face confortabil și cum să cerem ajutor atunci când simțim că o relație devine nesănătoasă.

Activitatea 3

Subiect: Am o invitație în offline

Obiective

- O1 – să analizeze riscurile întâlnirii cu o persoană cunoscută online;
- O2 – să identifice măsuri de siguranță pentru întâlnirile offline;
- O3 – să aplice soluții pentru prevenirea unor situații periculoase;
- O4 – să analizeze comportamentele de risc într-o comunicare online;
- O5 – să propună măsuri de siguranță pentru a se proteja la o întâlnire offline.

Exercițiu de imaginație

Resurse necesare: Fișa de lucru 6

Timp: 10 minute

Vă invit să vă imaginați că sunteți exploratori și trebuie să porniți în câteva zile într-o călătorie unde urmează să vă vedeți cu un explorator pe care l-ați cunoscut doar prin scrisori. În drumul spre întâlnire vă întâlniți cu mai multe obstacole. Pentru această călătorie aveți o hartă cu traseul și locul marcat unde trebuie să vă vedeți cu această persoană. În fața voastră pot apărea diferite obstacole pe care trebuie să le depășiți. Respectiv, trebuie să vă pregătiți minuțios pentru a evita pericole și a ajunge în siguranță acasă de la această întâlnire.

- Cum v-ați simți dacă întâlniți o altă persoană decât cea care spunea că este?
- Ce se poate întâmpla dacă persoana pe care o întâlniți are intenții rele?
- Cum vă puteți asigura că nu sunteți în pericol?

Este important ca atunci când stabilim o întâlnire cu o persoană pe care am cunoscută într-o comunicare online să vă asigurați înainte de a vă vedea cu aceasta în viața reală. Iar acest lucru poate fi făcut în același mod în care v-ați pregătit pentru călătoria unui explorator și felul în care ați analizat acțiunile care pot fi sigure și nesigure. Un plan și discuții despre întâlnirea voastră cu un adult de încredere vă poate ajuta să înțelegeți mai bine cât de sigură este această întâlnire.

Lucrul cu secvența video

Resurse necesare: secvența video [„Întâlnirile offline”](#), Fișa de lucru 7

Timp: 5 minute

Vizionați împreună cu elevii secvența video, în care o persoană se gândește să se întâlnească offline cu cineva cunoscut pe internet. În timpul vizionării, încurajează elevii să observe emoțiile și gândurile persoanei din video.

După vizionare, inițiază o discuție despre ce riscuri sunt menționate în video și ce măsuri de siguranță sunt aplicate de persoana respectivă.

Discuție în baza secvenței video

- Ce riscuri observăm în situația descrisă în secvența video?
- Ce soluții a găsit persoana din video pentru a se proteja în fața acestor riscuri?
- De ce este important să discutăm cu un adult sau cu un prieten înainte de a merge la o întâlnire?

Joc de rol

Resurse necesare: Fișa de lucru 8, Fișa de lucru 9

Timp: 20 minute

Elevii vor simula o întâlnire offline bazată pe scenariul de mai jos. Fiecare elev (sau grup de elevi care reprezintă o persoană) va juca un rol: observatorii, copilul care intenționează să iasă la întâlnire și persoana cu care comunică copilul, care poate fi o persoană necunoscută cu intenții mai mult sau mai puțin clare.

În acest joc de rol, elevii trebuie să aplice măsurile de siguranță discutate anterior (stabilirea unui semnal de ajutor, a locului public pentru întâlnire, informarea unui adult etc.), cu ajutorul unor întrebări, fie în baza unui scenariu.

Studiu de caz

Andrei a cunoscut-o pe Ioana pe internet, într-un grup dedicat pasiunilor lor comune. Au vorbit despre multe chestii personale în ultimele săptămâni și și-au expediat și imagini mai personale. Ioana i-a spus că ar vrea să se întâlnească în realitate. Andrei a ezitat puțin, însă a acceptat după ce Ioana i-a spus că își dorește mult să se cunoască mai bine și că acest lucru le va întări relația. Ioana i-a propus să se întâlnească într-un parc, într-o zonă liniștită, pentru a nu fi deranjați de trecători. Fiind ghidat de emoții, Andrei a acceptat fără ezitare. Totuși, înainte de întâlnire, Andrei începe să se simtă neliniștit. Înțelege că nu știe prea multe despre Ioana. Nu știe cum arată sau ce fel de persoană este cu adevărat. Întrucât el vrea să fie în siguranță, își pune întrebări:

- Ce se întâmplă dacă Ioana nu este cine spune că este?
- Poate să fie o altă persoană care vrea să-mi facă rău?
- Cum pot să fiu sigur că nu voi nimeri într-o situație periculoasă?
- Ce ar trebui să fac dacă întâlnirea nu decurge bine?
- Aș putea să le spun părinților sau unui prieten despre această întâlnire?

Instrucțiuni pentru fiecare grup:

Grupul lui Andrei: discută despre măsurile de siguranță pe care le va aplica înainte și în timpul întâlnirii.

- Va stabili locația (loc public, aglomerat).
- Va spune unui prieten despre întâlnire.
- Va stabili un semnal de ajutor cu un prieten.
- Va vorbi cu părinții.

Grupul Ioanei: stabilesc rolul, care poate fi unul prietenos sau poate încerca să manipuleze într-o direcție nesigură, poate veni cu un prieten necunoscut sau grupul poate sugera alte acțiuni. Spre exemplu:

- Îi propune din start o strângere de mână.
- Îi propune să meargă într-un loc mai retras.
- Îl numește pe Andrei cu diminutive.

Grupul de observatori: vor fi atenți la acțiunile de siguranță ale lui Andrei și vor observa semne de pericol din partea Ioanei. Ei vor lua notițe.

- Ce măsuri de siguranță aplică Andrei?
- Ce semne de pericol există în comportamentul Ioanei?
- Ce comportamente nu sunt sigure?
- La care etapă Andrei ar putea să-și dea seama că există un pericol și să ceară ajutor?

Discuție ghidată

Timp: 5 minute

În încheiere, profesorul adresează întrebări de reflecție pentru a evalua ce au învățat elevii:

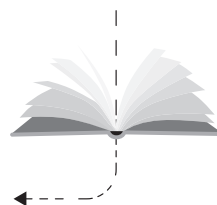
- Care sunt principalele riscuri discutate astăzi?
- Ce măsuri de siguranță ar trebui să analizați înainte de a merge la o întâlnire offline?
- Dacă simțiți că lucrurile nu merg bine într-o comunicare sau relație online ce trebuie să faceți?

Informații utile

Timp: 5 minute

Uneori într-o comunicare online sau într-o relație de simpatie/iubire este mai dificil să ne dăm seama dacă persoana are intenții bune atunci când ne propune să ne cunoaștem în viața reală. Chiar dacă în comunicare ați ajuns să discutați despre subiecte mult mai personale, este bine să fiți precauți ce tip de informații sau imagini vă expediați reciproc. Totodată dacă totuși până aici lucrurile au mers bine și intenționați să vă vedeți în viața reală, este important să urmați câțiva pași de siguranță: stabilirea unui loc public, în orele de zi, să mergeți împreună cu un prieten sau să anunțați un adult de încredere, pentru a evita pericolul unei situații de abuz. Și da, este important să știți că în astfel de situații nu sunteți singuri și dacă simțiți că ceva nu este în regulă, vorbiți cu o persoană de încredere, care vă poate proteja și oferi sprijin. La fel, puteți cere ajutor pe www.siguronline.md, unde puteți raporta comportamente sau acțiuni ce vă pun în pericol.

Activitatea 4

Subiect: Simt că cineva încearcă să mă manipuleze online

Obiective

- 01 - Să recunoască semnele de manipulare într-o comunicare sau relație online;
- 02 - Să analizeze strategiile de manipulare folosite de către o persoană;
- 03 - Să identifice emoții trăite de către persoana care este supusă manipulării online;
- 04 - Să propună soluții sigure și acțiuni pentru a încheia discuțiile într-un mod sigur.

Captarea atenției

Timp: 5 minute

Elevii sunt invitați să reflecteze asupra unor acțiuni de manipulare online. Ce ai face dacă...? „Primești un mesaj de la cineva pe care îl cunoști doar online. Persoana îți spune: «Dacă îmi trimiți o poză cu tine, îți promit că îți voi arăta și eu una!» Profesorul le cere elevilor să ridice mâna pentru varianta aleasă de ei:

- a. Ignor mesajul și nu răspund.
- b. Îi spun că nu mă simt confortabil și încerc să schimb subiectul.
- c. Îi trimit poza, doar una „inofensivă”.
- d. Îi spun unui prieten sau unui adult de încredere despre această situație.
 - Care credeți că este cea mai sigură reacție?
 - Care dintre aceste reacții ar putea duce la și mai multă presiune?

Uneori, manipularea online vine sub formă de provocări sau promisiuni atractive. Astăzi vom analiza împreună astfel de situații și vom învăța cum să le gestionăm.

Lucrul în grup

Resurse necesare: Fișa de lucru 10

Timp: 20 de minute

Elevii vor analiza în grup scenariile propuse cu discuția dintre două persoane și vor identifica ce tipuri de personaje sunt implicate în discuție (ex: persoana care face presiuni, persoana care este presată să trimită o poză).

Elevii lucrează în grupuri mici, citind fiecare scenariu și răspunzând la întrebările:

- Cine sunt persoanele implicate în acest scenariu?
- Ce cuvinte sau fraze sugerează o presiune pentru a trimite o poză?
- Care sunt promisiunile oferite în schimbul unei poze?
- Ce intenții are persoana care face presiuni?

După identificarea semnelor de ademenire, elevii vor propune soluții și răspunsuri pe care persoana presată să le poată oferi pentru a încheia discuția într-un mod sigur.

Exemplul 1**Persoana 1**

Hei, am văzut că ai postat ceva nou pe Instagram. Arați extraordinar în costum de baie!

Persoana 2

Mulțumesc. E foarte plăcut.

Persoana 1

Faci și pentru mine una mai deosebită?

Persoana 2

Nu cred... E ciudat.

Persoana 1

Come on! Nu-i nimic rău în asta. Dacă îmi trimiți o poză, promit că o să-ți arăt și eu una doar pentru tine.

Persoana 2

Nu știu... nu vreau să fac asta... Nu mă simt ok.

Persoana 1

Dar e ceva ce vom ști doar noi doi. Și ne vom distra de minune când o sa-ți expediez și eu una. Doar nu o să mă lași să aștept...

Persoana 2

... (scrie, șterge)

Exemplul 2**Persoana 1**

Nu îmi vine să cred că nu vrei să îmi trimiți o poză... Dacă îmi trimiți acum, o să îți ofer chiar ceva super special... și deosebit la fel cum ești tu. Poți să mă faci să mă simt și eu special.

Persoana 2

Nu prea mă simt confortabil...

Persoana 1

Încep să cred că nu vrei să fim prieteni sau că nu îți pasă de mine. Hai, nu vrei să îmi arăți că ai încredere în mine?

Persoana 2

Nu am făcut așa ceva până acum...

Persoana 1

Acum e timpul să o faci! Dacă îmi trimiți acum, o să fii mult mai apreciat, o să mă simt super apropiat de tine și poate o să avem mai multe momente faine împreună.

Persoana 2

Aș putea să fac mai târziu?

Persoana 1

Ești prea timid, hai să trecem peste asta și să ne simțim bine. Aștept...

Exemplul 3**Persoana 1**

Dacă vrei să faci parte din grupul nostru, ar trebui să trimiți și tu ceva mai interesant. Toți ceilalți au făcut-o deja.

Persoana 2

Dar nu cred că e o idee bună.

Persoana 1

Hai să vezi că nu o să-ți pară rău! O să îți facem loc, dar trebuie să fii „cool” și să faci parte din noi, nu să stai pe margine.

Persoana 2

Dar dacă nu vreau? Nu mă simt bine cu asta...

Persoana 1

Te înțeleg, dar toți prietenii tăi fac asta... și dacă nu o faci, poate chiar o să fii exclus. Nu vrei să rămâi fără prieteni, nu?

Persoana 2

Poate este altă modalitate să fiu acceptat?

Exemplul 4**Persoana 1**

Ești foarte atractiv/ă. Te văd tot timpul că postezi ceva, dar nu am văzut încă o poză a ta care să arate cât de tare ești. Poți să îmi arăți una?

Persoana 2

Uite am una. (a expediat o imagine lângă animalul de companie)

Persoana 1

Aaaa nu de asta! Una mai... știi tu? Care să o admir când nu am chef de nimic.

Persoana 2

Nu sunt sigură că vreau să fac asta.

Persoana 1

Nu înțelegi cât de mult mă rănești acum... Nu mai am nicio speranță în viață... Doar tu ai putea să-mi alini durerea...

Persoana 2

Te înțeleg. Dar, e...

Persoana 1

Hai, trimite... O să fiu mai aproape de tine și poate o să avem o legătură mai specială. Hai, doar pentru mine!

Persoana 2

Bine... O să mă gândesc...

Discuție ghidată

Timp: 10 minute

- Cum se comportă fiecare persoană din scenariu? (Persoana care face presiuni poate părea insistentă, în timp ce persoana presată poate părea confuză, nesigură sau copleșită).
- Care sunt strategiile folosite pentru a convinge cealaltă persoană? (De exemplu, folosirea complimentelor, promisiunilor, sau apelurile emoționale).
- Care sunt frazele cu ajutorul cărora persoana încearcă să manipuleze? (Exemplu: „Hai, doar pentru mine!” sau „Nu înțelegi cât de mult mă rănești acum ...”).
- Ce impact emoțional ar putea avea asupra unei persoane primirea unui astfel de mesaj? (să o umilească, să-i influențeze deciziile, să renunțe la ceva, să-și încalce limitele personale).
- Ce emoții putem identifica în situațiile descrise? (sentimente de rușine, vinovăție, sau frica de a fi exclus din grup).
- Persoana care face presiuni în fiecare scenariu respectă dorințele celeilalte persoane? (limitele sunt încălcate într-un mod abuziv, dar care este ascuns sub un comportament grijuliu).
- Cum ar trebui să reacționeze cineva care se află într-o astfel de situație pentru a rămâne în siguranță și a se proteja? (să ceară ajutorul unei persoane de încredere, fără frica de a fi judecat sau învinuit).

Lucrul cu secvența video

Resurse necesare: [„Ademenirea în mediul online”](#), Fișa de lucru 11

Timp: 10 minute

Înainte de secvența video elevii sunt îndemnați să observe care sunt emoțiile trăite de fată și cum acestea se schimbă în relația cu băiatul. Ideile elevilor pot fi notate în fișa de lucru „Linia emoțiilor”. Pe parcursul vizionării, elevii reprezintă emoția observată prin a desena pe chipurile propuse elemente ce reprezintă emoția.

Discuție în baza secvenței video

- După părerea voastră de ce a povestit părinților despre cele întâmplate?
- Cum ne dăm seama că o persoană este cu adevărat de încredere?
- Cum putem încuraja și pe alții să vorbească despre astfel de experiențe?

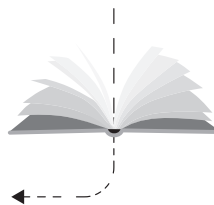
Informații utile

Timp: 5 minute

În mediul online unele persoane pot utiliza tehnologia pentru a manipula un copil cu scopul de a obține imagini sau informații cu conținut sexual. Pentru a obține ceea ce își propune, persoana poate oferi complimente exagerate astfel ca să câștige încrederea, promisiuni false ca să se poată apropia și mai mult sau să facă presiuni pentru a induce frica. Copiii supuși acestor acțiuni pot trăi imagini intense, nesiguranță, confuzie, frică și rușine. Este important să recunoaștem aceste emoții și să cerem ajutor de la o persoană de încredere.

Activitatea 5

Subiect: Distribuirea imaginilor cu conținut sensibil

Obiective

- O1** – să identifice riscurile legate de distribuirea imaginilor cu caracter sexual;
- O2** – să determine acțiuni nesigure în situațiile asociate cu deținerea și distribuirea imaginilor online;
- O3** – să propună soluții sigure și responsabile într-o comunicare și relație în mediul online;
- O4** – să stabilească modalități de a cere ajutor și/sau ajuta un copil implicat în distribuirea imaginilor.

Captarea atenției

Resurse necesare: Fișa de lucru 12, panglici, bandă adezivă, fire colorate.

Timp: 10 minute

Profesorul propune elevilor o [image](#) sugestivă, fără conținut sensibil. Imaginea este fixată pe tabla de flipchart, în centru. O altă modalitate interactivă ar fi ca imaginea să fie plasată pe podea dacă spațiul permite. Profesorul le vorbește că această imagine reprezintă toate imaginile care sunt prezente în spațiul digital, în special pe rețele de socializare.

Elevii sunt invitați să creeze o legătură dintre imagine și persoanele care pot vedea și distribui această imagine. Împreună analizează până unde poate ajunge această imagine. Fiecare elev se gândește la o persoană sau grup care ar putea vedea sau redistribui imaginea (ex: un prieten, un coleg, o persoană necunoscută). Apoi pe foi de notițe elevii scriu ce alte imagini își pot expedia aceste persoane și le plasează pe fiecare legătură dintre acestea.

- Odată ce o imagine ajunge online, cine o poate vedea?
- Cine o poate distribui?
- Ce alte imagini își pot expedia aceste persoane?
- Căror persoane pot expedia aceste persoane?

O imagine online poate ajunge la multe persoane și acest lucru nu întotdeauna poate fi controlat de către noi. Chiar dacă această imagine poate fi postată pe un profil privat sau expediată unui prieten în care avem încredere, nu există siguranță că aceasta într-o bună zi va fi virală. Este ca și cum am da această imagine oricărei persoane în stradă.

Lucrul cu secvența video

Resurse necesare: [„Distribuirea imaginilor în mediul online”](#), Fișa de lucru 13

Timp: 5 minute

Înainte de vizionare elevilor li se propune o fișă pe care elevii notează consecințele ce ar putea urma după ce imaginea adolescentei a ajuns într-un grup pe rețelele sociale. Elevii vor prezenta consecințele, apoi va fi pusă în discuție această consecință:

- *Cineva a preluat imaginea adolescentei. A găsit-o pe rețele sociale și a început să o amenințe/șantajeze că dacă nu va trimite o altă fotografie/video, (sau îi cere bani) o va trimite părinților/rudelor/profesorilor sau o va face publică.*

Persoanele cu intenții rele din mediul online, având acces la imagini cu caracter sexual în care sunt reprezentați copii, pot folosi aceste imagini pentru a amenința și șantaja copilul cu publicarea acestuia în scopul obținerii altor conținuturi cu caracter sexual sau chiar beneficii bănești.

Activitate practică

Resurse necesare: Fișa de lucru 14

Timp: 20 de minute

Etapa 1

Elevii sunt repartizați în 5 echipe. Primesc cartonașe cu scenarii legate de distribuirea imaginilor online. Fiecare grup analizează scenariul primit oferind răspuns la întrebările de mai jos. Totodată, să descrie pașii prin care a fost obținută această imagine. Apoi fiecare grup prezintă soluțiile discutate.

- Ce riscuri pot apărea dacă imaginea este distribuită?
- Ce ar putea face pentru a opri răspândirea imaginii?
- Cum ar putea persoana din scenariu să prevină situația?
- Cum putem sprijini persoanele care trec printr-o astfel de situație?

Situația 1. Ina, are o prietenă pe nume Maria. Zilnic fetele fac schimb de imagini amuzante. Într-o zi, Ina i-a trimis o poză într-o ținută sexy, pe care Maria o consideră „cool.” Fără să o întrebe pe Ina, Maria postează imaginea într-un grup cu prieteni comuni, crezând că nu este nimic grav. Ina este supărată de gestul prietenei sale. Se simte rușinată și frustrată că nu a reușit să vorbească cu Maria să șteargă imaginea înainte de a fi văzută de către toți.

Situația 2. Andrei, comunică de ceva timp pe o platformă online cu o persoană pe care nu o cunoaște în viața reală. De câteva zile, această persoană îi cere imagini mai personale pentru a se cunoaște mai bine. Andrei ezită, dar persoana insistă și îi promite că imaginea va rămâne doar între ei. Într-un final, Andrei expediază imaginea.

Situația 3. Mirela și Vlad, sunt într-o relație de iubire. Mirela îi trimite o fotografie mai intimă lui Vlad pentru că acesta îi spune că doar așa relația lor va fi mai puternică. După câteva săptămâni, cei doi se ceartă și se despart. Vlad, fiind supărat pe Mirela îi arată fotografia unui prieten apropiat, care vrând să se amuze o expediază altor prieteni.

Situația 4. Colegii lui Dan, primesc din greșală o fotografie cu el făcută în baie la o petrecere. Dan, comunică de o săptămână cu o fată și dorind să o impresioneze a făcut această fotografie. Însă și-a dat seama prea târziu că imaginea a fost văzută de colegii săi. Dorind să se amuze unul din colegi o expediază altor colegi de școală. În câteva zile fotografia cu Dan era virală în toată școala.

Situația 5. Irina, a fost atrasă de participarea la un curs de modelling. Pentru înregistrarea trebuie să completeze un formular cu datele personale și să expedieze o fotografie și un video în costum de baie. Fiind entuziasmată de condițiile de participare Irina a expediat informațiile și imaginile solicitate. În câteva zile a primit o notificare în chat, în care se regăsea un mesaj de la o persoană necunoscută cu imaginile care li-a expediat pentru cursul de modelling.

Etapă 2

Elevii vor primi câteva completări la situațiile cu care au lucrat, care pot include detalii relevante precum vârsta personajelor și posibile consecințe. Fiecare grup va discuta și va răspunde la următoarele întrebări:

- Care ar putea fi consecințele acestei situații?
- Ce măsuri ar trebui luate pentru protecția persoanei afectate?
- Cum se schimbă situația când se știe vârsta celor implicați?

Situațiile completate pentru a doua etapă

Situația 1. Ina 14 ani, Maria 16 ani.

Situația 2. Andrei 13 ani, persoană necunoscută, pretinde că are 16 ani, dar poate fi mai mare.

Situația 3. Mirela 15 ani, Vlad și prietenul său au 18 ani.

Situația 4. Dan 16 ani, colegii săi de 15-17 ani.

Situația 5. Irina 15 ani, persoana necunoscută, un tânăr de 23 de ani.

Sugestii pentru cadru didactic

Situația 1

Posibile consecințe:

Maria ar putea pierde controlul asupra imaginii distribuite.

Imaginea Inei poate fi preluată de cineva din colegi și poate fi șantajată.

Ina poate experimenta rușine, anxietate, teamă de a mai avea încredere în prieteni.

- Explicați elevilor că distribuirea imaginilor intime altor persoane fără acord este o încălcare a intimității și poate avea efecte emoționale profunde.
- Încurajați elevii să stabilească limite clare în prietenii online și să-și exprime nemulțumirea față de acțiuni care le încalcă intimitatea.

Situația 2

Posibile consecințe:

Andrei poate fi amenințat și șantajat pentru a trimite mai multe imagini.

Persoana poate distribui imaginea pentru a denegra imaginea lui Andrei.

Această persoană, odată identificată poate fi cercetată pentru solicitarea de imagini intime unui minor, acțiune care este considerată ilegală.

- Explicați elevilor că solicitarea de imagini intime de la un minor este un abuz și trebuie raportată.
- Încurajați elevii să nu răspundă la astfel de cereri și să discute imediat cu un adult de încredere.
- Vorbiți-le despre importanța de a raporta utilizatorii suspecti pe rețele sociale și la www.siguronline/report.md.

Situația 3

Posibile consecințe:

Vlad distribuie o imagine intimă fără acordul Mirelei, ceea ce poate fi considerat hărțuire online.

Mirela poate primi propuneri indecente de la prietenii lui Vlad ceea ce îi poate fi afectată reputația.

Vlad și prietenul său pot fi sancționați pentru distribuirea conținutului intim în care apare un copil.

- Discutați despre limite în relații și cum să recunoască manipularea („dacă mă iubești, îmi trimiți o poză”).
- Explicați că distribuirea imaginilor intime cu un copil este o formă de abuz și poate avea consecințe legale.
- Încurajați elevii să ceară ajutor dacă trec printr-o astfel de situație și să nu se simtă vinovați.

Situația 4

Posibile consecințe:

Imaginea cu Dan poate ajunge la persoane rău intenționate.

Dan poate experimenta anxietate, stres și stigmatizare.

Colegii care au distribuit imaginea pot fi sancționați pentru aceste acțiuni.

- Explicați elevilor că redistribuirea unei imagini fără acord este o formă de abuz online și poate avea consecințe grave.
- Discutați despre importanța raportării conținutului neadecvat și să împiedice răspândirea imaginilor cu caracter sexual.
- Încurajați elevii să ofere sprijin colegilor în astfel de situații și să ceară ajutor de la o persoană de încredere.

Situația 5

Posibile consecințe:

Persoana ar putea cere producerea mai multor imagini, în caz contrar vor fi făcute publice cele expediate anterior.

Irina ar putea deveni victima unui șantaj sau exploatare sexuală.

Persoana poate fi investigată pentru exploatarea minorilor.

- Discutați despre riscurile de acceptare a unor oferte online ce implică expedierea conținutului intim.
- Reamintiți elevilor ce pot face în cazul în care au trimis astfel de imagini spre exemplu: raportare sau discuție cu un adult de încredere.
- Subliniați că nimeni nu are dreptul să ceară imagini cu conținut intim și că aceste acțiuni sunt pedepsite prin lege.

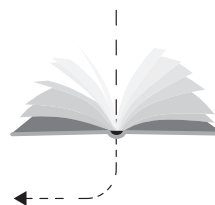
Informații utile

Timp: 3 minute

Fiecare utilizator se face responsabil atunci când solicită, transmite sau publică conținut care implică imagini cu conținut sensibil. Distribuirea și deținerea imaginilor sau videoclipurilor cu conținut sexual în care apare un copil reprezintă o încălcare gravă a legii. Totodată, solicitarea unui copil să creeze și să expedieze materiale cu conținut sexual este o infracțiune. Orice comunicare de natură sexuală între un adult și un copil reprezintă o formă de abuz și este pedepsită conform legislației.

Activitatea 6

Subiect: Pot raporta imagini cu abuz sexual al copilului

Obiective

- 01** - Să sugereze măsuri pentru prevenirea sau oprirea distribuției imaginilor cu caracter sexual;
- 02** - Să formuleze afirmații care să descrie riscuri online și soluții responsabile;
- 03** - Să explice importanța raportării și a sprijinirii copiilor aflați în situații de șantaj online.

Resurse necesare: Fișa de lucru 15 sau cartonașe (preferabil de culori diferite pentru fiecare echipă), cronometru sau aplicație pentru măsurarea timpului.

Timp: 20 de minute

Etapa I.

Elevii sunt împărțiți în câteva echipe (4-6 echipe). Fiecare membru al echipei primește un cartonaș. Sau un cartonaș este oferit doar pe echipă și toți membrii generează un răspuns. Profesorul adresează pe rând întrebările de mai jos. Fiecare elev/echipă scrie răspunsul printr-un cuvânt, după care un elev le adună și le transmite altei echipe. Cartonașele călătoresc până când sunt adresate toate întrebările.

Întrebări:

- Care sunt riscurile distribuirii imaginilor online?
- Ce emoții simte o persoană care este șantajată online?
- Cum crezi că o imagine ajunge virală în mediul online?
- Ce măsuri poți lua pentru a opri distribuirea unei imagini online?
- Cum ai reacționa dacă ai vedea o imagine cu caracter sexual în spațiul online?
- De la cine poate un copil să ceară ajutor într-o situație de șantaj online?
- Ce drepturi are un copil atunci când este șantajat în mediul online?
- Cum poți sprijini un prieten care trece printr-o astfel de situație?
- Cum poți reacționa dacă ești amenințat sau șantajat online?
- De ce este important să raportezi o situație de șantaj online?

Etapa II.

După ce toate răspunsurile au fost notate, fiecare echipă trebuie să primească același număr de cartonașe cu același număr de răspunsuri pe fiecare. Echipa analizează cuvintele de pe fiecare cartonaș și formulează două afirmații. O afirmație să descrie un risc online și în a doua afirmație să propună o soluție. De exemplu, cuvintele de pe un cartonaș pot fi: sinceritate, postări, prieteni, comentarii, șantaj, tristețe, respect, public, manipulare. Metoda de lucru cu cuvintele poate fi adaptată. Elevii pot folosi toate cuvintele în ambele fraze, fie să selecteze câte cinci pentru fiecare afirmație. Important ca fiecare echipă să prezinte pentru fiecare cartonaș câte două afirmații.

Etapa III.

Fiecare echipă își prezintă ideile și fixează pe un panou care va fi într-un loc vizibil în clasă.

Discuție ghidată

Timp: 10 minute

- Ce v-a surprins cel mai mult din ideile celorlalte echipe?
- Cum credeți că aceste informații v-ar putea ajuta în viața de zi cu zi?
- Dacă ar trebui să dați un sfat unui prieten care se confruntă cu o situație de șantaj online, ce i-ați spune?
- A fost dificil să găsiți soluții pentru problemele discutate?

Lucrul cu secvența video

Resurse necesare: secvența video [„Un internet mai sigur pentru copii”](#)

Timp: 5 minute

Ca și sarcină în timpul vizionării, elevii sunt încurajați să identifice 3 cuvinte/expresii cheie din secvența video propusă spre vizionare. Spre exemplu: constrângere și manipulare, abuz sexual online, raportare.

Discuție ghidată

Timp: 5 minute

- Ca și activitate finală, ar putea fi exercițiul:
- Ce știați despre abuz sexual online?
- Ce am aflat nou despre abuz sexual online?
- Dacă ar fi să alegeți un singur cuvânt care să rezume tot ce ați discutat astăzi, care ar fi acela?

Informații utile

Timp: 5 minute

Conform legislației din Republica Moldova, orice persoană sub 18 ani este considerată copil. Crearea, deținerea și distribuirea imaginilor cu conținut sexual în care este implicat un copil și expunerea acestuia în acțiuni de manipulare și șantaj sexual, este o formă de abuz și sunt considerate acțiuni ilegale. Nicio persoană nu are dreptul să solicite fotografii sau videouri cu conținut sexual de la copii.

Este important ca orice copil care se află într-o situație de șantaj online să știe că nu este vinovat și că are dreptul să ceară ajutor. Primul pas este să povestească unui adult de încredere, care are responsabilitatea de a proteja copiii și drepturile acestora. De asemenea, este important ca cei care știu despre astfel de cazuri să încurajeze copilul să solicite ajutor și să raporteze situația autorităților sau specialiștilor responsabili.

Orice utilizator responsabil poate raporta un conținut sexual pe platforma www.siguronline.md, sau poate comunica cu consultantul Gabi dacă cineva amenință sau șantajează un copil cu conținuturi sexuale.

Autoevaluare

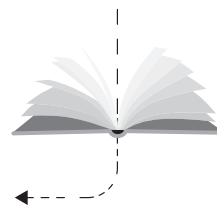
Timp: 5 minute

Resurse necesare: Fișa de lucru 16

Elevii sunt invitați să răspundă la trei întrebări cu referire la activitățile la care au participat: Ce am aflat nou, ce mi-a plăcut, ce voi face.

Activitatea 7

Activitatea este recomandată pentru întâlnirile/ședințele cu părinții

Subiect: Recunoaștem și prevenim împreună abuzul online

Activitatea are ca scop să abiliteze părinții cu cunoștințe referitor la situații de abuz sexual online și promovarea reacțiilor echilibrate, sprijin emoțional și strategii de consolidare a încrederii între părinți și copii în situațiile de abuz sexual online.

Obiective

- Informarea părinților despre sextortion și alte forme de abuz online;
- Dezvoltarea abilităților de abordare a subiectelor sensibile cu copii lor;
- Creșterea capacității de a recunoaște semnele unui posibil abuz online;
- Observarea comportamentului care arată că un copil este supus unui abuz online;
- Oferirea de soluții pentru gestionarea situațiilor dificile sau când află că un copilul este șantajat online;
- Îmbunătățirea sprijinului emoțional și a comunicării cu copilul.

Captarea atenției

Timp: 5 minute

Astăzi vom discuta despre un subiect sensibil, dar extrem de important în protejarea copiilor de riscurile cu care se întâlnesc în mediul online și cum să prevenim riscurile legate de distribuirea imaginilor. Totodată, vom discuta despre metode care ne pot ajuta să avem reacții echilibrate în situații de risc și cum să oferim sprijin prietenos copilului.

Pentru început o să vă rog să ne împărțim în perechi. Fiecare pereche primește câte două scenarii, care îl vor discuta reciproc despre pașii care îi vor întreprinde. Vor observa reciproc cum reacționează partenerul de discuție.

1. Descoperiți o imagine intimă cu copilul dumneavoastră distribuită online.
2. Copilul vă spune că este șantajat online de o persoană cu care comunică.

Invitație la discuție

Resurse necesare: foi de notițe, flipchart

Timp: 10 minute

- Ce emoții v-au trezit aceste fraze?
- Ce ați observat în comunicarea cu celălalt părinte?
- Cum a reacționat?

Următoarea etapă, părinții sunt invitați să răspundă la întrebarea:

- Ce întrebare i-ați adresa copilului?

Părinții notează gândurile pe o foaie de notițe de diferite culori sau numerotate și le plasează pe foaia de flipchart. Părinții sunt ghidați că la fel ca și în viața reală copii explorează lumea digitală și este o lume care îi atrage prin farmecul său, însă prezintă multe riscuri despre care copii nu cunosc deoarece nu sunt informați.

- Cum credeți că ar trebui să reacționați dacă observați aceste semne?

Situația Anei

Resurse necesare: fișe de lucru cu situația Anei

Timp: 20 de minute

Sunt Ana, am 15 ani. De mică, am avut acces liber la telefon. Îmi plăcea să petrec timpul online alături de prietenii mei. Părinții mei erau mereu ocupați și apreciau faptul că am activități care îmi plac. Pe măsură ce am crescut, am descoperit multe lucruri interesante, inclusiv rețelele de socializare care mi-au oferit posibilitatea să cunosc persoane noi cu care avem interese comune.

Așa l-am cunoscut pe Alex, care părea un tip foarte interesant. Alex, era mereu atent la activitatea mea online și mă încuraja zilnic să creez conținut care după părerea lui era unul deosebit. Apoi, am început să discutăm într-o aplicație de chat despre multe chestii. Era mereu atent, mă asculta și îmi spunea cât de specială sunt. Mă simțeam văzută și apreciată, lucruri pe care uneori nu le simțeam acasă. După un timp, conversațiile noastre au devenit mai personale. Ne trimiteam fotografii – la început obișnuite, apoi mai intime.

Acum, nu știu cum am ajuns să îi trimit acele fotografii... Eram sigură că simte ceva pentru mine. Îmi spunea asta în fiecare zi.

Totul s-a prăbușit într-o seară, când mama mi-a cerut telefonul, probabil a observat că sunt visătoare. A văzut o parte din conversația mea cu Alex. A fost un moment teribil. Mama și tata s-au supărat atât de tare... m-au certat ore în șir, mi-au spus cât de iresponsabilă am fost și că nu mai au încredere în mine. Mi-au luat telefonul... m-am simțit pierdută. Timp de câteva săptămâni, am fost complet izolată. Nu aveam voie să intru online, să vorbesc cu prietenii.

Apoi, într-o zi, părinții mi-au înapoiat telefonul, spunând că e doar pentru situații necesare și că îmi vor verifica constant mesajele și activitatea. Erau șterse toate conversațiile mele cu Alex, chiar și fotografiile pe care ni le-am expediat. Într-o clipă am simțit cum totul s-a pierdut. Am pierdut legătura definitiv cu el... Cel puțin așa credeam atunci.

Însă, la scurt timp am primit o notificare în care scria „Hei, micuțo unde te-ai pierdut”. Atunci inima mea a sărit din loc. Am deschis grăbită mesajul. Era Alex. I-am povestit că părinții m-au certat. Părea foarte înțeleghător, spunându-mi că regretă tot ce a trebuit să trec. M-a asigurat că mă înțelege și că nu va insista să vorbim, dacă nu pot. În ciuda asta, mi-a cerut să ne păstrăm prietenia secretă și să-i mai trimit poze, pentru că îi este dor de mine.

Când am refuzat pentru că m-ar fi observat părinții, totul s-a schimbat. A început să mă preseze, spunând că are deja câteva poze și că dacă nu îi trimit mai multe, le va trimite tuturor prietenilor mei. Am început să tremur, să-l implor să înceteze... Alex nu mai era băiatul pe care îl cunoscusem.

Acum, nu știu cum să mă descurc cu această situație. Mă simt singură, iar situația pare fără ieșire.

Discuție ghidată

Timp: 5 minute

- Ce sentimente vă trezește istoria Anei?
- Cum au reacționat părinții în această situație?
- Ce efecte a avut reacția lor asupra fetei? Ce simte Ana?
- Cum credeți că vor reacționa dacă vor afla ce a urmat după ce i-au întors telefonul fetei?
- Dacă ar fi reacționat altfel în primul caz, credeți că situația Anei la final ar fi fost alta? De ce?
- Ce pot și trebuie să facă părinții Anei în acest caz?

Informații utile

Timp: 5 minute

Imaginile distribuite online pot rămâne acolo permanent. Este important să le explicați copiilor că, odată ce o imagine ajunge pe internet, aceasta poate fi salvată și distribuită de alți utilizatori, chiar fără acordul lor. Vorbiți deschis cu copiii despre riscurile distribuirii imaginilor și despre cum să gestioneze situațiile în care li se cere să trimită poze personale. Copiii pot fi șantajați cu imagini personale care pot fi folosite imaginile pentru a obține alte favoruri sau pentru a-i manipula emoțional. Reacțiile părinților în astfel de situații influențează mult comportamentul copiilor, care pot recurge la diverse acțiuni, fie să șteargă toate imaginile și mesajele care ar putea fi o dovadă în cazul unui proces penal, sau se pot închide în sine să-și piardă încrederea în persoanele apropiate.

Reacția părinților este o primă etapă de sprijin a copilului:

- Păstrați calmul, indiferent de cât de gravă ar părea situația în acel moment.
- Nu învinuiți copilul. Creați o atmosferă prietenoasă și sigură.
- Ascultați copilul oricât de dificil ar fi să ascundeți supărarea pe cele întâmplate.
- Începeți conversația cu întrebări deschise. Arătați-i că înțelegeți prin ce trece.
- Raportați situația la siguronline.md pentru a primi suportul necesar.

Fraze care ajută copilul să fie deschis să comunice despre ce i se întâmplă online:

- Indiferent ce se întâmplă, sunt aici pentru tine.
- Împreună vom găsi soluții, orice ar fi.

Întrebări pentru discuția cu copilul:

- Ce părere ai despre fotografiile pe care oamenii le postează online?
- Ce ai face dacă cineva îți cere să trimiți o poză personală?
- De ce crezi că este important să ne gândim bine înainte să postăm ceva?

Exercițiu de simulare

Timp: 10 minute

Părinții sunt invitați să se împartă în perechi. Unul va juca rolul copilului, iar celălalt al părintelui. Împreună vor simula un dialog scurt despre riscurile online. Apoi rolurile pot fi inversate, astfel ca fiecare dintre ei să perceapă ambele roluri. Participanții vorbesc despre emoțiile trăite în acest exercițiu, împărtășesc în ce rol le-a fost complicat și în ce moment le-a fost dificil să-și formuleze gândurile.

Lucrul cu secvența video

Resurse necesare: secvența video [„Un internet mai sigur pentru copii”](#)

Timp: 5 minute

Profesorul prezintă secvența video în etapa de încheiere a ședinței. Părinții sunt invitați să asculte, să facă notițe și să adreseze întrebări referitor la informația despre raportare.

Informații utile

Conținuturile online cu caracter sexual în care apar copii în ipostaze sexuale pot fi raportate pe www.siguronline/report.md. Important este ca orice conținut, mesaje cu amenințări sau alte informații în care o persoană manipulează sau șantajează copilul, găsite în dispozitivul copilului trebuie să fie salvate pentru ca ulterior în procesul de intervenție să ajute în identificarea persoanei.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.